

УВОД

Да би човек могао да живи, он мора да ужива, да троши одређена добра. Да би их трошио, он мора да их има. Да би их имао, он мора да их ствара. Стварајући услове егзистенције, он нужно ступа у одређене односе са другим људима, остварује одређене процесе, производи различите појаве и последице. Тиме он утиче на друге људе, али и трпи утицај других. Остварује се процес социјализације. Процесом социјализације ствара се и сам човек као *homo humanus*.

Истовремено човек користи и разна средства за рад и делује на предмете рада, на природу. Повезујући се са средствима за рад, он упознаје њихову сврсисходност, намену, њихове карактеристике и могућности, па их и даље мења и усавршава. Мењајући и усавршавајући средства за рад, он мења и усавршава и себе.

1. ОСНОВНИ ПОЈМОВИ О СОЦИОЛОГИЈИ РАДА

Предмет социологије рада се различито схвата и одређује. То је резултат, пре свега њене младости, али и различитих приступа који се чине при том одређивању¹.

У Енглеској, пошто се поистовећује са индустријском социологијом, социологија рада се схвата и дефинише као посебна социолошка дисциплина која изучава индустрију, њене тековине и њен однос према ширем друштву.

У Француској се социологија рада одређује као наука која има за предмет изучавање људских заједница, веома разноврсних по свом облику и својим функцијама, створених у вези са радом, реакцијама које на њих врши рад, на разним нивоима, стално мењан техничким прогресом спољним међусобним односом између јединки које су њихови чланови (G.Fridmann)².

У САД-у социологија рада се дефинише као наука која истражује оне друштвене улоге које проистичу из класификације људи на основу рада који обављају (Т.Карлов).

У Русији и бившим социјалистичким земљама социологија рада се одређује као наука која проучава структуру људског рада и његове противуречности, садржај, карактер, облик и функције (I.I.Čangli).

У Немачкој се истиче да социологија рада истражује начин повезивања целокупне човекове радне активности са друштвом у целини и са његовим појединим сферама (R.Stollberg)

Једна од веома развијене дефиниције социологије рада је и она по којој је то посебна социолошка наука која за предмет свог проучавања има рад као друштвени феномен са свим својим обележјима, по којима се он

¹ Prof.dr Vljako Petković-Sociologija rada, Beograd, 2000. str.33

² Georges Friedmann-Pierre Navile: Sociologija rada, „Veselin Masleša“, Sarajevo, str.28

разликује од осталих друштвених појава и друштвених односа у које ступају учесници у радном процесу, настојећи да открију узрочно-последичну повезаност ових односа са степеном развоја производних снага, као и утицај друштвених односа у друштвеним заједницама изван радне средине на активност човека и друштвене односе у процесу рада (Д.Ж.Марковић)³

На бази свих ових схватања, можемо рећи да је социологија рада посебна социолошка дисциплина која за предмет свог проучавања има људски рад, и то у његовом тоталитету, рад као друштвени феномен.

Развитак социологије рада се дели на три етапе:

1. **донаучна етапа** – време формирања општих премиса о раду као социјалном процесу,
2. **класична етапа** – обухвата период конституисања теоријских и методолошких основа, а аутори ову историјску фазу вежу за „нови тип људске цивилизације заснован на протестантској радној етици, слободној конкуренцији и предузетништву”,
3. **савремена етапа** – време институционализације социологије рада као самосталне гране, будући да се ова специјална или посебна социолошка дисциплина јавља пре непуна два века, истовремено када се социологија издваја као засебна наука од филозофије.

Формална дефиниција социологије рада је:

1. грана социологије која проучава односе људи унутар индустрије. Укључује проучавање односа надређених и подређених, утемељења предузећа, те вођења истог и синдиката.
2. грана социологије која проучава утицај индустријализације на друштво.

Први вид проучава утицај рада на понашање појединца (њихов однос према раду, њихове друштвене везе настале радом, радне категорије којима припадају и сл.), те структуре у којима људи раде (менаџмент и сл.).

Друга дефиниција тврди да социологија рада проучава појединце и утицај рада на цело друштво. Рад има далекосежне последице јер ствара класе и богатство (што мења центре моћи), те је често уско везан уз идеологије разних друштвених уређења (комунизам, фашизам) и религиозност (протестантизам). Стога рад често мења облике друштва. Такву интеракцију рада и друштва на макроскопској скали проучава социологија рада из друге дефиниције.

Та два вида социологије рада аналогна су микро и макро економији.

2. ПРОБЛЕМАТИКА У ДЕФИНИЦИЈИ РАДА

1.

---

³ Danilo Ž. Marković: Sociologija rada, „Savremena administracija“, Beograd, 1987., str.23

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

- 2.
- 3.